

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA

Az alapvető jogok biztosa
mint OPCAT nemzeti megelőző mechanizmus

JELENTÉSE

az AJB-314/2026. számú ügyben,
a Pécsi Rendőrkapitányság Központi Rendőrőrs látogatásával
összefüggésben.
(előzményi ügy: AJB-172/2020; AJB-2116/2023; AJB-1247/2024;
AJB-1126/2025)

Érintett szervek: Pécsi Rendőrkapitányság
Pécsi Rendőrkapitányság Központi Rendőrőrs

2026.

**Az alapvető jogok biztosa mint OPCAT nemzeti megelőző mechanizmus
Jelentése
az AJB-314/2026. számú ügyben**

1. Az eljárás megindulása

A 2011. évi CXLIII. törvénnyel kihirdetett, a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni egyezmény fakultatív jegyzőkönyvének (a továbbiakban: Jegyzőkönyv) 1. cikke értelmében annak „*célja egy olyan rendszer létrehozása, amelyben független nemzetközi és nemzeti testületek – a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megelőzése céljából – olyan helyszínekre látogatnak el rendszeresen, ahol embereket fosztanak meg a szabadságuktól.*”.

A Jegyzőkönyv 3. cikke szerint – az 1. cikkben megfogalmazott cél megvalósítása érdekében – „*minden részes állam belföldi szinten létrehoz, kijelöl vagy fenntart egy vagy több látogató testületet a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megakadályozása érdekében.*”.

Magyarországon 2015. január 1-jétől nemzeti megelőző mechanizmusként (a továbbiakban: nemzeti megelőző mechanizmus vagy NMM) az alapvető jogok biztosa jár el, aki az említett feladatainak teljesítése során a fogvatartási helyeken a szabadságuktól megfosztott személyekkel való bánásmódot beadvány és alapvető joggal összefüggő visszásság hiányában is rendszeresen vizsgálja.¹

1.1. A nemzeti megelőző mechanizmus hatásköre

A nemzeti megelőző mechanizmus alapvető feladata, hogy a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megelőzése céljából olyan helyeket látogasson, ahol embereket fosztanak meg a szabadságuktól.

A Jegyzőkönyv 4. cikk 2. pontja értelmében a szabadságelvonás mindennemű fogvatartást vagy bebörtönzést jelent, valamint egy személy elhelyezését olyan állami- vagy magántulajdonú, őrizetbe vételi környezetben, amelyet az illető valamilyen bírói, közigazgatási vagy más hatóság utasítására önként nem hagyhat el. A Kínzás és Más Kegyetlen, Embertelen vagy Megalázó Bánásmód vagy Büntetés Megelőzési Albizottság (a továbbiakban: Megelőzési Albizottság) a Svédországban tett első látogatásáról szóló jelentésében kiemelte, hogy a rossz bánásmód megelőzését a fogva tartás első pillanatától kezdve biztosítani kell.²

1.2. A látogatás helyszíneinek kiválasztása

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 97. § h) pontja szerint fogvatartott, „*akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak*

---

¹ Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 39/A. § és 39/B. § (1) bekezdés

² CAT/OP/SWE/1. Report on the visit of the Subcommittee on Prevention of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment to Sweden, Introduction, 6. pont

elővezetett).”³ Az Rtv. 97. § h) pontja alapján a vizsgált rendőrségi objektumok a Jegyzőkönyv 4. cikk szerinti fogvatartási helyek.

Az NMM a Jegyzőkönyv 20. cikk e) pontjára figyelemmel, mely szerint a feladatai teljesítése érdekében a felkeresni kívánt helyeket szabadon megválaszthatja, úgy döntött, hogy a rendőrségi előállítás végrehajtásának körülményeit a Pécsi Rendőrkapitányság Központi Rendőrőrs (a továbbiakban: Rendőrőrs) épületében vizsgálja.

1.3. A látogatások célja

Az Európa Tanács kínzás és embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód megelőzésére alakult Európai Bizottsága (a továbbiakban: CPT) magyarországi látogatásai során több alkalommal vizsgálta a rendőrségi fogva tartás körülményeit.⁴ A nemzeti megelőző mechanizmus látogatásának célja a CPT által megfogalmazott ajánlások megvalósulásának, a rendőrségi fogvatartás és az ehhez kapcsolódó fogvatartotti szállítás, valamint az előállítás körülményeinek vizsgálata volt. A nemzeti megelőző mechanizmus először 2018-ban tett látogatást a Rendőrőrsön. A látogatás célja a rendőrségi előállítás körülményeinek vizsgálata volt. A látogatócsoport tagjai vizsgálták, hogy a rendőrségi fogvatartottak kapcsolattartáshoz való jogait hogyan biztosították, megtekintették a rendőrségi objektumok előállításra használt helyiségeit, hivatali helyiségeit és a szolgálati gépjárműveket, valamint interjúkat készítettek a személyi állomány tagjaival. A látogatócsoport 2023-ban ismétlődő látogatás keretében ellenőrizte a korábbiakban tapasztalt körülmények változását.

1.4. Az érintett alapvető jogok

- Az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogainak tiszteletben tartásához és védelméhez való jog: *„AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.”* [Alaptörvény I. cikk (1) bekezdés]
- Az élethez és az emberi méltósághoz való jog: *„Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”* [Alaptörvény II. cikk]
- Személyes adatok védelme: *„Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.”* [Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdés]
- A kínzás és az embertelen, megalázó bánásmód tilalma: *„Senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, valamint szolgátságban tartani.”* [Alaptörvény III. cikk (1) bekezdés]

³ Az Rtv. 97. § h) pontjának a 2023. szeptember 26-27 közötti második látogatás időpontjában hatályos szövege szerint: *„fogvatartott: akit törvény vagy törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és a tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában a rendőrség korlátoz.”*

⁴ A testület 1994-ben mind a Gyorskocsi utcai, mind az Aradi utcai Fogdában, 1999-ben, 2003-ban, 2005-ben és 2009-ben a Központi Fogdán, 2013-ban mindkét Intézményben, 2015-ben a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság fogdájában tett látogatást.

- A személyes szabadság és biztonság: „*Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.*” [Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdés]

1.5. Az alkalmazott jogszabályok, állásfoglalások, iránymutatások

Nemzeti jogforrások:

- Magyarország Alaptörvénye;
- az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.);
- az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Emberi Jogok Európai Egyezménye);
- a Strasbourgban, 1987. november 26-án kelt, a kínzás és az embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód megelőzéséről szóló európai egyezmény kihirdetéséről szóló 1995. évi III. törvény;
- az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülészakán, 1966. december 16-án elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya kihirdetéséről szóló 1976. évi 8. törvényerejű rendelet;
- a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni nemzetközi egyezmény kihirdetéséről szóló 1988. évi 3. törvényerejű rendelet;
- a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni egyezmény fakultatív jegyzőkönyvének kihirdetéséről szóló 2011. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban: Jegyzőkönyv);
- a látogatás időpontjában hatályos, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény;
- a látogatás időpontjában hatályos, a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.);
- a látogatás időpontjában hatályos, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabstv.);
- az alapvető jogok biztosa és helyettesei, valamint a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság által végzett vizsgálatokkal kapcsolatos eljárásról szóló 29/2013. (VII.5.) ORFK utasítás;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat);
- Az Európa Tanács Kínzásellenes Bizottsága (CPT) ajánlásainak végrehajtásáról szóló 22/2010. (OT) ORFK Utasítás (a továbbiakban: ORFK utasítás).

Nemzetközi források:

- A CPT 2. Általános Jelentése [CPT/Inf (92)];
- A CPT 12. Általános Jelentése [CPT/Inf(2002)15];
- A CPT 21. Általános Jelentése [CPT/Inf(2011)28];

- A CPT a fogvatartottak szállításáról szóló jelentése [CPT/Inf (2018) 24];
- CAT/OP/SWE/1. Report on the visit of the Subcommittee on Prevention of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment to Sweden;
- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 1 to 14 December 1994 [CPT/Inf (96) 5];
- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 5 to 16 December 1999 [CPT/Inf (2001) 2];
- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 30 May to 4 June 2003 [CPT/Inf (2004) 18]
- Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 30 March to 8 April 2005 [CPT/Inf (2006) 20];
- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 24 March to 2 April 2009. [CPT/Inf (2010) 16];
- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 3 to 12 April 2013 [CPT/Inf (2014) 13];
- Alapelvek a nemzetközi emberi jogi szabályok alkalmazásáról a szexuális irányultsággal és nemi irányultsággal kapcsolatban [Principles on the application of international human rights law in relation to sexual orientation and gender identity, March 2007]

1.6. A látogatás módszere

A Jegyzőkönyv 4. cikke 1. pontjának értelmében az államnak a nemzeti megelőző mechanizmus látogatásait bármely, a joghatósága és ellenőrzése alatt álló helyen lehetővé kell tennie, ahol embereket valamely hatóság utasítására, kezdeményezésére, hozzájárulásával vagy elfogadásával a személyes szabadságuktól megfosztják vagy megfoszthatják.

A nemzeti megelőző mechanizmus feladatainak teljesítése körében az NMM személyesen és munkatársai útján is eljárhat.

A Rendőrőrs látogatása előzetes bejelentés nélkül történt. A látogatócsoport a CPT útmutatásait követve, mindenekelőtt a rendőrség által fogvatartott személyeket megillető három jog érvényesülését vizsgálta: a fogvatartás tényéről a fogvatartott által kiválasztott harmadik fél (családtag, barát, konzulátus) értesítése, az ügyvédhez való jog, a fogvatartott egy általa kiválasztott orvos (a rendőrhatalóság által biztosított orvosi vizsgálaton túlmenően) vizsgálatát kérhesse.⁵

Az Alaptörvény II. cikk szerint „*az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz.*”. A szexuális irányultság és a nemi identitás része minden ember veleszületett emberi méltóságának. Miután a szexuális irányultságból

---

⁵ CPT/Inf (92) 3, 36. pont

vagy nemi identitásából fakadó különleges igényekkel bíró fogvatartottak (a továbbiakban: LMBTQ személyek) esetében ügyelni kell arra, hogy a fogvatartás helye „nem teszi ki őt erőszak, bántalmazás, fizikai, lelki vagy szexuális erőszak veszélyének”,⁶ a látogatócsoport az említett körbe tartozó személyek fogvatartási körülményeit is vizsgálta.

A látogatócsoport tagjai végigjárták a Rendőrőrs azon helyiségeit, ahol a fogvatartott megfordulhat, megtekintették azok berendezését és felszerelését. Az elhelyezés körülményeinek megfigyelése során az alábbiakra voltak tekintettel:

- az épületek és helyiségek állapota a fogvatartottak biztonsága és szükségletei szempontjából;
- a Rendőrőrsön milyen módon biztosítják az előállított személy elhelyezését;
- a fogvatartottak elfogásának körülményei, sor került-e kényszerítő eszköz alkalmazására;
- a fogvatartottak szállításának körülményei;
- a fogvatartottak tájékoztatása az előállító helyiségbe történő elhelyezéskor.

A látogatócsoport tagjai a fogvatartottakra vonatkozó iratokba betekintettek, egyes iratokról fénymásolatot kaptak, néhány iratot a látogatást követően küldtek meg részükre.

Az NMM munkatársai a Rendőrőrs személyzetének tagjait és a fogvatartottakat bizalmas körülmények között meghallgatták, viselkedésüket megfigyelték, különös tekintettel az alábbiakra:

- bánásmód;
- sérülés vagy betegség jelzése esetén hogyan történik az előállított személy orvosi ellátása;
- a külső orvosi vizsgálatra történő kísérést ugyanaz a rendőr végzi-e, mint aki a fogvatartottat előállította;
- a választott orvos általi vizsgálat lehetősége fennáll-e.

A 2018. évi NMM látogatás kiemelt vizsgálati szempontja a kapcsolattartáshoz való jog érvényesülésének vizsgálata volt, amelynek keretében a közeli hozzátartozóval vagy harmadik féllel és a védővel való kapcsolatfelvétel lehetőségét ellenőrizték.

A személyes meghallgatások a személyzet tagjaival folytatott interjúk formájában és előzetesen kidolgozott, iránymutatásként szolgáló kérdéssor alapján valósultak meg; az előállítóban fogvatartott személy a látogatás idején nem tartózkodott.

A 2023. évi NMM látogatás célja annak megállapítása volt, hogy tapasztalható-e változás a fentiekben.

1.7. Szankciók tilalma

A Jegyzőkönyv 21. cikke értelmében semmilyen hatóság és tisztviselő nem rendelhet el, nem alkalmazhat, nem engedélyezhet, és nem tűrhet el semmilyen személy- vagy szervezet elleni szankciót, ha az illető a nemzeti megelőző mechanizmussal akár valós, akár hamis

⁶ Alapelvek a nemzetközi emberi jogi szabályok alkalmazásáról a szexuális irányultsággal és nemi irányultsággal kapcsolatban, 9. alapelv B. pont

információkat közölt, valamint az adott személyt vagy szervezetet semmiféle más jellegű hátrány sem érheti.

a) A látogatás időpontja: 2018. szeptember 17-18.

A látogatás résztvevői: dr. Mézes Norbert
dr. Rostás Rita
dr. Sárközy István
Tóthné Kiss Klaudia

b) A látogatás időpontja: 2023. szeptember 26-27.

A látogatás résztvevői: dr. Mézes Norbert
dr. Deák-Kondákor Dóra

2. Tényállás és megállapítások

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint az előállítás rövid időtartamú, legfeljebb 8 órán át tartó fogvatartás, amelyet a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, legfeljebb 4 órával meghosszabbíthat. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.⁷

2.1. Az Intézmény alapadatai

A Rendőrőrsön előállításra használt hivatali helyiségek és nyomozati cselekmények végrehajtására szolgáló helyiségek találhatóak.

Az első emeleten a nyomozói irodák, a férfi- és női öltözők és zuhanyzók, illetve a WC helyiségek vannak. A tetőtérben újszerű állapotú konyha és étkező van kialakítva a járőröknek és itt található a szolgálati pihenő helyiség is.

Az eljárás alá vont személyeket a panaszirodán, vagy a „GÉPELŐ” feliratú helyiségben állítják elő.

2.2. Fogvatartotti létszám, telítettség

2.2.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

A Rendőrőrsön 2018.01.01-től 2018.08.31-ig 657 előállított, köztük 529 férfi és 128 nő tartózkodott. Az előállítottak között 135 fiatalos és 10 külföldi személy volt. A látogatás idején az előállításra használt hivatali helyiségekben nem helyeztek el fogvatartottat. A 2018. évben a fogvatartás átlagos időtartama személyenként 1,75 óra volt.

Az NMM a Rendőrőrs előállításra használt helyiségeinek túltelítettségére, illetve az ebből eredő alapvető joggal összefüggő visszasságra utaló körülményt nem észlelt.

---

⁷ Lásd Rtv. 33. § (3) bekezdés

2.2.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

A Rendőrőrs 2023. január 01. és 2023. szeptember 26. napja közötti időszakban az Rtv. 33. § (2) bekezdése szerint összesen 319 személyt állított elő. Az előállítottak közül 231 fő férfi és 88 fő nő volt. A 319 személyből 91 fő fiatalkorú (48 fő fiú, 43 fő lány) és 228 fő felnőtt volt. Külföldi állampolgár összesen 1 fő (felnőtt olasz férfi) volt.

Az előállítások jogcímeik szerinti megoszlása

Előállítás jogcíme (az Rtv. 33. § (2) bekezdése alapján a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,...)	Előállítás száma
aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja	3 fő
aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható	142 fő
akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges	32 fő
aki a szülői felügyelet vagy a gyámság, valamint a nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban történő elhelyezésének hatálya alól engedély nélkül kivonja magát, és azt a gyermeket, akinek a felkutatását és előállítását gyermek átadására irányuló bírósági végrehajtás során rendelték el	34 fő
aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani	77 fő
akivel szemben ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésének van helye	6 fő
akit a Schengeni Információs Rendszerben elhelyezett figyelmeztető jelzés alapján védelem alá kell helyezni	25 fő

A fentiekből megállapítható, hogy a legtöbb előállítás a bűncselekmény elkövetésével való gyanúsítás miatt történt.

Az előállítások időtartama 15 perc és 430 perc között változott, az előállítások átlagos időtartama 89,1348 perc volt. A személyi állomány tájékoztatása alapján napi 1 előállítás szokott lenni, és az előállított személyek legfeljebb 2 órát töltenek a Rendőrőrsön.

Az NMM a Rendőrőrs előállításra használt helyiségeinek telítettsége kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.3. Fogvatartott előállítása az Előállítóban

A CPT a rendőrségi fogva tartás kapcsán hangsúlyozza, hogy „a rendőrségi őrizetbe vett személyeket haladék nélkül világosan tájékoztatni kell minden jogukról”.⁸ Az Rtv. 33. § (4)

⁸ CPT/Inf (92) 3, 37. pont

bekezdése értelmében „*az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.*”.

A Szolgálati Szabályzat 31. § (2) bekezdés szerint „*a fogvatartott tényleges elhelyezése az előállító egységen belül az előállító helyiségben történik.*”. A Szolgálati Szabályzat 31. § (7) bekezdése szerint a fogvatartott személy elhelyezésekor „*ruházatát támadás vagy önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából a felügyeletet ellátó rendőrnek át kell vizsgálnia. A ruházat átvizsgálását a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem végezheti, valamint nem lehet jelen, kivéve, ha az átvizsgálás technikai eszközzel történik.*”.

A Szolgálati Szabályzat 31. § (3) bekezdése elrendeli, hogy „*a rendőrkapitányság (...), valamint a rendőrőrs vezetője köteles a fogvatartott személy biztonságos elhelyezésére szolgáló előállító egységet kijelölni.*”.

2.3.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

A leggyakrabban szabálysértési ügyekben, tettenérés vagy garázdaság miatt, illetve körözés alatt álló személyek kerültek előállításra a Rendőrőrsön.

Az előállító rendőr felhívta az intézkedés alá vont személy figyelmét az együttműködési kötelezettségre. Bűncselekmény gyanúsítottja, illetve elkövetője esetén a Be.⁹ szerinti figyelmeztetést is elmondták neki. Az előállított személy az eljárási cselekmények megtörténtét az aláírásával igazolta, továbbá nyilatkoztatták arról, hogy van-e panasza vagy keletkezett-e sérülése.

Külföldi állampolgárok számára többnyelvű tájékoztató állt rendelkezésre és minden szolgálatban volt legalább egy angolul beszélő rendőr. A külföldi előállítottak gyakran egyetemisták, akik beszélnek angolul. Amennyiben olyan idegennyelv-tudásra volt szükség, amit a beosztott állomány nem beszélt, tolmácsot hívtak.

Női előállított átvizsgálását csak női rendőr végezhetette. A rendőrök által fogatosított előállítások során női higiénés szükséglettel összefüggő igény – melyről a rendőri szervnek kellett volna gondoskodni – még nem merült fel.

A „gyermek nem maradhat felügyelet nélkül”-elvet alkalmazták az intézkedések során a rendőrök és lehetőség szerint nem hoztak gyereket a Rendőrőrsre. Amennyiben az előállítandó személy kiskorúval volt, vagy felügyelet nélkül maradt kiskorút találtak az intézkedés során, a rendőrök a törvényes képviselővel, vagy ha az nem volt lehetséges, az átmeneti gyermekotthonnal vették fel a kapcsolatot. Ha egy gyermek elhelyezése, illetve felügyelete nem volt megoldható, a rendőrök eltekintettek az előállítástól, és az eljárás alá vont személyt idézték.

A látogatás során az NMM az előállítás fogatosítása kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

---

⁹ A Be. 386. § (1) bekezdés szerint „*a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy - elfogása, idézése, előállítása, körözésének elrendelése, vagy vele szemben elfogatóparancs kibocsátása esetén - a gyanúsítás közléséig kizárólag arra jogosult, hogy*

a) a gyanúsított kihallgatással kapcsolatos büntetőeljárás jogairól felvilágosítást kapjon,

b) védőt hatalmazzon meg vagy védő kirendelését indítványozza,

c) védőjével ellenőrzés nélkül tanácskozzon.”.

2.3.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

A személyi állomány elmondása szerint legtöbbször körözés, szabálysértés elkövetése, de tettenérés, lopás vagy garázdaság elkövetése miatt is állítanak elő személyeket a Rendőrsre. Ritkán fordul elő, hogy más rendőrségi szerv a Rendőrs előállító helyiségeit használná, de egyébként van rá jogszabályi lehetőség. Néha azonban előfordul, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hallgat meg egy előállítottat, akit a Rendőrs állománya hoz be, de más rendőri szerv, mint pl. a Szigetvári Rendőrkapitányság beosztottjai is állítottak már elő a Rendőrs helyiségeiben.

Az intézkedés alá vont személy szóban tájékoztatást kap a rendőrtől arról, hogy mi fog történni vele, az írásbeli tájékoztató átvételét a korlátozó intézkedés kapcsán aláírja. Az előállított tájékoztatása a jogaira, a hozzátartozó értesítésére, a telefonálási-, illetve az élelmezés kérés lehetőségeire terjed ki. Ha felmerül, hogy írástudatlan a személy, akkor egy hozzátartozóját értesítik, és az ő jelenlétében olvassák fel a vonatkozó iratokat.

Intoxikált, agresszív személyek előállításakor a helyszínrre mentőt hívnak, ha csak a Rendőrsön lesz rosszul, akkor oda hívják a mentőt.

Ön- vagy közveszélyes előállított esetében kimennek a helyszínre, a cél a veszélyes eszköz mihamarabbi eltávolítása és a mentők értesítése. Ha a mentősök kérik, akkor a rendőr is beül a mentőbe és elkíséri az egészségügyi intézménybe az előállítottat. A kísérés a pszichiátriai osztályig tart. Csak olyan személyeket állítanak elő a Rendőrsre, akiknek az intézkedését végig is tudják vinni, nem kell pl. a kórházba szállítani.

Transznemű személy előállítása, illetve elkülönítése megoldható, mert az előállításra szolgáló padok egyszemélyesek és külön helyiségben vannak. Bármelyik mellékhelyiséget használhatja, mert van férfi és női, valamint külön egy az ügyfelek számára.

Külföldi személyeknél az elsődleges tájékoztatást a németül vagy angolul beszélő kollégák megadják, de a központi irányítástól is tudnak angol, horvát vagy német nyelven tájékoztatást kérni. Azonban, ha büntetőeljárás indul az intézkedés alapján, a tolmács és védő kirendelése kötelező.

Ha az intézkedés alá vont személy egyedül neveli a gyermekét, vagy az intézkedés helyszínére gyermekkel érkezett és nincs kire bízni a gyereket, amennyiben van rá mód, eltekintenek a rendőrök az előállításától. Amennyiben olyan jellegű az ügy, a bűnügyesek a helyszínen meghallgatják.

Ha az intézkedés alá vont személy nő, akkor a ruházat-átvizsgálást úgy fogatosítják, hogy kérik, hogy forgassa ki a zsebeit, és közben próbálnak női rendőrt hívni a helyszínre. Elővezetés esetében törekednek arra, hogy az elővezetést fogatosító rendőrök közül legalább az egyik azonos nemű legyen az elővezetendő személlyel. Amennyiben nőnemű személyt kell átvizsgálni, és a járőr pár férfiából áll, általában az idegenrendészeti osztályról kérnek egy kollegát, mivel az ott dolgozók kb. 80%-a nő.

A személyi állomány tájékoztatása alapján, ha valamiért nincs olyan hozzátartozó, aki a közterületen maradt gépkocsit biztonságba helyezné, vagy a nyitva maradt ingatlant lezárná, akkor erről a rendőrök gondoskodnak, bezárják, lepecsételik a vagyontárgyat.

A fogdai elhelyezésnél van még egy átvizsgálás, ami úgy zajlik, hogy az előállított a hivatali helyiségben lévő „előállító” pad előtti kisasztalra pakolja ki a személyes tárgyait, a

mobilitását, az értékeit, a pénzét, majd ezek a dolgok a letéti zsákba kerülnek, amit egy esetleges átszállításkor visznek vele.

Majd egy azonos nemű rendőr is átvizsgálja a fogvatartott ruházatát, hogy nem maradt-e nála tiltott tárgy.

Az előállításra vonatkozó iratokat a leadott iratok mappában tárolják, ami később parancsnoki revízió tárgyát képezi.

A látogatás során az NMM az előállítás fogantatása kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.4. Elhelyezés, tárgyi feltételek

„A rendőrségi fogvatartásnak alapvetően aránylag rövid időtartamúnak kell lennie. Következésképpen a fogva tartás fizikai körülményeitől a rendőrségi intézményekben nem várhatóak el, hogy olyan jók legyenek, mint más fogvatartási intézményekben, ahol az embereket hosszú ideig tartják. Azonban bizonyos elemi szükségleteket ki kell elégíteni.”¹⁰

„A zárkákat továbbá pihenőeszközzel kell felszerelni (pl. rögzített szék vagy pad), az éjszakára is fogságban tartott személyek számára pedig tiszta matracot és takarókat kell biztosítani.”¹¹

„A rendőrségi zárkák kívánatos mérete – nem minimum értéként értelmezve – a rendőrségi fogva tartás speciális jellegére figyelemmel, hét négyzetméter.”¹²

2.4.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

A helyszínen kapott információ szerint a Rendőrorrs előállító helyiséggel nem rendelkezik, hanem az előállított személyek elhelyezésére a „001 GÉPELŐ,” és a „003 Panasziroda” feliratú helyiségek szolgálnak, melyek bútorzatát képező fémvázaz fapadokat is megtekintette a látogatócsoport.

Az előállításra használt hivatali helyiségek méretei:

1. gépelő helyiség: 6,2 x 3 m=18,6 m²

2. panasziroda: 3,53 x 5,37 m=18,95 m²

A két előállításra használt helyiség használatával megoldható a fogvatartottak elkülönítése. Ez ritkán fordul elő, pl. a csoportos garázdaság esetében járnak el így a rendőrök. Az előállítottak a földszinti férfi- és női mosdókat használhatják, ezek mellett mozgáskorlátozott WC is van. A WC-k és mosdók állapota elfogadható volt. Az előállításra használt hivatali helyiségekben látott padok a maximum 12 óra időtartamú előállítás végrehajtására alkalmasak, de a fogvatartott tartós éjszakai pihenését nem tennék lehetővé.

Egy bűnügyi területen dolgozó rendőr elmondta, hogy az előállításban közvetlenül nem vesz részt. Általában az előállítást végrehajtó járőrtől veszi át a fogvatartottat, akinek a kihallgatása a nyomozói irodában történik. Társtettesek előállításakor egyiküket rögtön a

¹⁰ CPT/Inf (92) 3, 42. pont

¹¹ CPT/Inf (92) 3, 42. pont

¹² CPT/Inf (92) 3, 43. pont

nyomozóhoz kísérik kihallgatásra, a másikkal rendőri felügyelet mellett a folyosón várakoznak, ami kizárja, hogy az ügyet érintően egyeztethessenek. Az ön- és közveszélyes gyanúsított kihallgatása alatt a kísérő rendőr is a helyiségben tartózkodik. Dohányozni az udvaron lehet, ahová a rendőrök kérés esetén kikísérik a fogvatartottakat.

Az előállított személyeknek az előállítás teljes időtartama alatti, pihenésre alkalmatlan bútorzatú helyiségben történő elhelyezése veszélyezteti az Alaptörvény II. cikkében megfogalmazott emberi méltósághoz való jog érvényesülését.

2.4.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

A tekintetben nem történt változás, hogy továbbra is két irodahelyiséget használnak az előállításra szolgáló helyiség helyett. Az előállításra szolgáló helyiség, leíró helyiség helyett egy nagy teremben elhelyezett kerti pad szolgál az előállításra. Így gyakorlatilag a teremben dolgozó közterületi állomány állandó felügyelete alatt van az előállított személy, ugyanakkor gyakorlatilag bármilyen irathoz hozzáférhetne, ha akarna.

A személyi állomány tájékoztatása alapján az előállításra szolgáló pad közelében van az eligazító füzet, amin átveszik az őrzést a nappali személyzettől.

A látogatás idején egy előállított személy volt a Rendőrőrsön, akinek az elővezetését rendelték el, mert nem vonult be a Kiskunhalasi Országos Büntetés-végrehajtási Intézetbe. Az átszállítást a Rendőrőrs állománya hajtja végre. Több személy egyidejű előállításával kapcsolatban a személyi állomány azt mondta el, hogy a Rendőrőrsre legfeljebb 2 főt állíthatnak elő, ha több személyt kellene, akkor őket már a Pécsi Rendőrkapitányságra viszik.

A fiatalkorúakat és a nőket a férfiaktól elkülönítik. Éjjeli előállítás esetén van lehetőség arra, hogy az előállított lefeküdjön, illetve a folyosón lévő ügyfél mosdót tudják használni. A látogatócsoport a mellékhelyiségeket tisztának találta.

A dohányzásra kijelölt hely az udvaron található.

Az előállítottak elhelyezési körülményei, így különösen az akár éjszakába nyúló várakozás során a pihenésre alkalmatlan bútorzatú helyiségben történő elhelyezés veszélyezteti az Alaptörvény II. cikkében megfogalmazott emberi méltósághoz való jog érvényesülését.

2.5. Kapcsolattartás, hozzátartozó és védő értesítése

A CPT fontosnak tartja, hogy a fogvatartott a fogva tartás tényéről az általa kiválasztott harmadik felet (családtag, barát, konzulátus) mielőbb értesíthesse, valamint élhessen az ügyvédhez való jogával és azzal a joggal, hogy orvosi vizsgálatot kérhessen egy általa kiválasztott orvostól.¹³

A CPT 12. számú Általános Jelentésének 43. pontja szerint „*a fogvatartottnak azt a jogát, hogy a fogságba kerülésének tényéről harmadik felet értesítsen, minden esetben*

---

¹³ CPT/Inf (92) 3, 37. pont

biztosítani kell a rendőrségi őrizetbe vétel idejétől fogva. A CPT természetesen elismeri, hogy ennek a jognak a gyakorlása során előfordulhat, hogy kivételt kell tenni a rendőrségi nyomozás jogos érdekeinek védelmében. Az ilyen kivételeket azonban pontosan meg kell határozni, időtartamukat be kell határolni, és a hozzájuk folyamodást megfelelő jogvédelmi intézkedések kell, hogy kísérjék (...).”.

A jogi képviselő jelenlétét a szabadságtól való megfosztás kezdetétől biztosítani kell.¹⁴ A CPT 12. számú Általános Jelentésének 41. pontja hangsúlyozza, hogy „a jogi képviselő a fogvatartottat a fogvatartása első pillanatától kezdve megilleti, figyelemmel arra, hogy a szabadságtól való megfosztást közvetlenül követő időszakban a legnagyobb a fizikai bántalmazás veszélye. A rossz bánásmód megelőzésének alapvető garanciája a jogi képviselőhöz történő hozzáférés. A nyomozás érdeke indokolhatja kivételes esetben, hogy a fogvatartott a saját választott jogi képviselőjével csak bizonyos idő elteltét követően találkozhat, de ilyen esetekben is biztosítani kell egy másik, független jogi képviselő jelenlétét.”.

A CPT 1999. évi magyarországi látogatásáról szóló jelentés ajánlásai szerint biztosítani kell a hozzátartozó vagy a harmadik személy késelem nélkül történő értesítését, továbbá a jogi képviselőhöz történő hozzáférés lehetőségét hatékony módon, a fogva tartás első pillanatától kezdődően. A hozzátartozó értesítésének követelményét a CPT 2009. és 2013. évi látogatásairól készült jelentések ismételten hangsúlyozták.¹⁵

A 2018. évi látogatás időpontjában hatályos Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint „a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalokú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.”.

A 2023. évi látogatás időpontjában hatályos Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint „a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozója vagy más személy értesítését kérje, ennek érdekében a fogvatartottat nyilatkoztatni kell. A fogvatartott által értesítendőnek megjelölt személy értesítésének kötelezettsége a rendőrséget terheli, az értesítést a rendőrség indokolatlan késelem nélkül teljesíti. Ha az értesítés ténye az eljárás során keletkezett adatok alapján veszélyezteti az intézkedés célját, akkor az értesítést el kell halasztani és akkor kell megtenni, amikor a veszélyeztetés már nem áll fenn. Ha az értesítés ténye nem, de a fogvatartott által megjelölt személy értesítése veszélyezteti az intézkedés célját, akkor őt fel kell hívni arra, hogy más személyt jelöljön meg. Ha a fogvatartott olyan más személyt jelölt meg, akivel kapcsolatban az értesítésnek nincs akadálya, a rendőrség az utóbb megjelölt személyt értesíti. Ha a fogvatartott kiskorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét. Ha a fogvatartott esetében a büntetőeljárás vagy a szabálysértési eljárás szabályai alkalmazásának van helye, az ezen eljárásokra vonatkozó különös rendelkezések szerint kell eljárni.”.

¹⁴ CPT/Inf (2014) 13, 23. pont

¹⁵ CPT/Inf (2001) 2, 30. pont, CPT/Inf (2010) 16, 23. pont, CPT/Inf (2014) 13, 22. pont

2.5.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

A hozzátartozó vagy harmadik személy értesítésének kérdése általában nem az intézkedés helyszínén merült fel. Egy közrendvédelmi területen dolgozó rendőr elmondta, hogy az előállításról a tevékenységirányítási központot (a továbbiakban: TIK) értesítik.

Az eljáró rendőrök nyilatkozzák az előállított személyt, hogy kéri-e valamely hozzátartozója értesítését. Az előállított kérése szerint, az eljáró rendőr a szolgálati telefonról hívja fel a fogvatartott által megjelölt személyt. Ha a büntetőeljárás érdekeiket nem sérti, az előállított maga, akár a saját mobiltelefonján is értesítheti a hozzátartozóját.

A fogvatartottak számára a védő kirendelését általában az őrös büntügyi részlege végezte. A hozzátartozó és a harmadik személy értesítését is ők intézték, kivéve, ha olyan utasítást kaptak, hogy ennek végrehajtása, az elfogást, előállítást végrehajtó közrendvédelmi beosztottak feladata. Egy büntügyi területen dolgozó rendőr elmondta, hogy a gyanúsított is kérhet ügyvédet, de vannak olyan esetek is, amikor az eljáró rendőr köteles védőt kirendelni. A parancsnok a területileg illetékes ügyvédi kamarától kért ügyvédet, akik általában 10-40 perc alatt visszajelezték. A védő akadályoztatása esetén helyettes védőt rendelnek ki a nyomozati eljárásban.¹⁶

A vezető elmondta, hogy szabálysértési gyorsított eljárásban védőt rendelnek ki a fogvatartott részére, illetve büntügyben a büntügyi részlegen dolgozó rendőr rendel ki az ügyvédi kamarán keresztül a védőt. Tapasztalatai szerint a kirendelt védő ritkán jelent meg az eljárási cselekményen.

Az NMM a hozzátartozó értesítése, illetve a jogi képviselővel való kapcsolattartás vonatkozásában alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.5.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

A hozzátartozó kiértesítése a központi telefonról zajlik, mindig a rendőr értesít. Az előállított saját telefonját is használhatják, ha szükséges. Ha a megjelölt kapcsolattartónak nincs mobilja, akkor személyesen mennek ki hozzá a rendőrök és értesítik, de ez a ritkább eset. Az, hogy az előállított közvetlenül kommunikálhat-e a hozzátartozójával függ attól, hogy ez nem akadályozza-e az eljárás sikerét.

Fiatalkorú elleni intézkedéskor a szülőt és a gyámot értesítik.

Pszichés betegséggel rendelkező előállított esetén a fogdaorvos dönti el, hogy befogadható-e. Kiértesítés során megpróbálják a rokonoktól beszerezni az esetleges gondokság alá helyezési határozatot. Mindig küldenek jelzést a gyámhatóság felé, ha úgy érzik, hogy olyan személyről van szó, akinek a gondokság alá helyezése indokolt lenne.

Külföldi személyek a hozzátartozó értesítését szokták kérni, a külföldi diákok pedig a kollégium értesítését, amely során a rendőrök általában átadják a telefonkagylót a külföldi előállítottoknak. Ha büntetőeljárás indul az intézkedés alapján, akkor a rendőrök a nagykövetséget vagy a konzulátust értesítik és védő kirendelése kötelező.

¹⁶ A Be. 49. § (1) bekezdése szerint a „*bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság a védő helyettesítésére helyettes védőt rendel ki, (...)*.”

Az elővezetett személy a meghallgatása során elmondta, hogy csak a telefon maradhatott nála, a rendőrök hagyták telefonálni, így megkérdezhetette, hogy valaki ki tudja-e váltani, mert 20 nap fogházra váltották át a pénzbírságát.

Az NMM a hozzátartozó, illetve a védő értesítése kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.6. Előállítottak szállításának körülményei

A CPT több jelentésében¹⁷ hangsúlyozza, hogy a megfélemlítés és a fizikai bántalmazás veszélye közvetlenül az őrizetbe vétel után a legnagyobb, a rendőrségi objektumba szállítás során is érheti rossz bánásmód, például bántalmazás vagy fenyegetés a fogvatartottakat.

2.6.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

Az őrsparancsnok elmondta, hogy a szolgálati gépjárművekkel szállítják az előállított személyeket. A mozgáskorlátozott fogvatartottat a rendőrök segítik, viszik is szükség szerint az előállítás során. A Rendőrőrs épülete akadálymentesített volt.

A Rendőrőrs udvarán megtekintett szolgálati gépkocsi újszerű állapotú volt és a hátsó ülése biztonsági övekkel fel volt szerelve.

Az NMM az előállítottak szállítási körülményei kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.6.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

A fogvatartott személyeket rendőrségi szolgálati gépjárműben szokták szállítani.

A személyi állomány elmondása alapján az előállítottakat szállító rendőrök fel vannak szerelve bilinccsel, gumibottal és lőfegyverrel, de az átkísérési utasításon pontosan fel van tüntetve, hogy mivel kell kísérni az adott személyt. Az is rajta van a szabálysértési átkíséréseken, hogy szökés esetén a lőfegyver használata tilos. A külső kísérés mindig legalább 2 fővel zajlik (ha frissen felszerelt az egyik rendőr, akkor 3 fővel.)

A meghallgatott elővezetett személy elmondta, hogy a beszállításakor becsatolták a biztonsági övét a gépkocsiban.

Az NMM a fogvatartottak szállítási körülményei vonatkozásában alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

---

¹⁷ CPT 21. általános jelentés [CPT/Inf (2011) 28] 19. pont

2.7. Előállított személyek orvosi ellátása

A CPT 12. számú Általános Jelentésében fejti ki, hogy „*az orvoshoz jutás jogának magában kell foglalnia a fogvatartottnak azt a jogát, hogy kívánsága szerint olyan orvos vizsgálja meg, akit ő maga választott (...).*”¹⁸ Amennyiben a fogvatartottak kezelése a rendőrhatalóság által biztosított orvos feladata, a rossz bánásmódok megelőzése érdekében biztosítani kell, hogy a fogvatartott az általa kiválasztott orvos vizsgálatát is kérhesse.¹⁹ „*A rendőrségi fogvatartott személyek minden orvosi vizsgálatát a rendvédelmi személyzet hallótávolságán kívül, illetve ha az érintett orvos másképp nem kéri az adott esetben, a személyzet számára nem látható módon kell elvégezni.*”²⁰ A rendőrség által fogvatartott személyek orvosi vizsgálatát úgy kell elvégezni, hogy azt rendőrtisztek ne hallják, és lehetőleg ne is lássák.²¹

Az ORFK utasítás 8. pontja szerint „*amennyiben az őrzés- és személybiztonsági követelményeket nem sérti, a fogvatartott vagy az orvos kérésére lehetőséget kell adni arra, hogy az orvosi vizsgálat, illetve kezelés alatt az őrszemélyzet halló- és lehetőség szerint látótávolságon kívül legyen. Ebben a kérdésben a döntés - a fogvatartottat az orvosi vizsgálatra átkísérő, vagy jelenlévő hatóság munkatársának egyetértésével - az őrparancsnok hatáskörébe tartozik.*”

Az Rtv. 17. § (2) bekezdése értelmében „*a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére - amint ez lehetséges - segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.*”

Az Rtv. 18. § (2) bekezdése szerint „*a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni...*”

A szabadságuktól az Rtv. 33. § (3) bekezdése alapján, előállítás címén megfosztott személyek kapcsán a Szolgálati Szabályzat 31. § (7) bekezdése mindössze annyit ír elő, hogy „*elhelyezéskor a fogvatartottat nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról. Betegség vagy sérülés esetén orvosi ellátásban kell részesíteni....*”

2.7.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

A sérült, beteg, illetve az előállításakor intoxikált vagy agresszív személyt orvoshoz vitték, vagy mentőt hívtak hozzá, illetve szükség esetén elhozták a gyógyszert. Ön- vagy közveszélyes személyhez mentőt hívtak. Előfordult, hogy az ilyen személyhez a mentősök kértek rendőri segítséget.

¹⁸ CPT/Inf (2002) 15., 42. pont

¹⁹ CPT/Inf (92) 3., 36. és 37. pont

²⁰ CPT/Inf (2002) 15., 42. pont

²¹ CPT/Inf (92) 3., 38. pont

Egy közrendvédelmi területen dolgozó rendőri vezető elmondta, hogy előállításkor a rendőrök nem bántalmazták a fogvatartottakat, de esetenként előfordul, hogy a bilincselés nyomot hagy. Az ilyen esetekről az intézkedésben résztvevő rendőrök jelentést írnak, és a fogvatartottat a rendőrorvos megvizsgálja. Külsérelmi nyom esetén – legyen az akár csak egy kis bőrpír is – ambuláns lap készül. Az orvosi vizsgálat alatt a fogvatartottat kísérő rendőr hallótávolságon belül tartózkodik. Ha hivatalos személy elleni erőszak vagy bántalmazás hivatalos eljárásban gyanúja merül fel, az előállító járőrt azonnal leváltják.

A vezető szerint irreális elvárás, hogy a fogvatartott az orvosi vizsgálatához a rendőrorvos helyett másik orvost kérhessen. Erre csak egyedi betegség esetén volt lehetőség. Szükség esetén a rendőrök a pécsi sürgősségi klinikára vitték a fogvatartottat. Amennyiben az intézkedés alá vont személy hirtelen lesz rosszul, az ügyeletről hívják át az orvost, aki maximum 5 percen belül megérkezik.

A Rendőrsőn az irodák egyben fogvatartási helyek is, ezért az előállítottat és a vele érkező gyermeket nem különítik el egymástól. A családsegítő irodához fordulnak akkor, ha az előállított nem tud gondoskodni a gyermekről.

A fogvatartott egészségügyi adatait, a fogvatartásra vonatkozó összes iratával együtt egy zárható szekrényben tárolták.

Veszélyeztette az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében meghatározott személyes adatok védelméhez fűződő jog érvényesülését, hogy a panasz vagy sérülés esetén szükséges orvosi vizsgálat során az orvos és a fogvatartott közötti bizalmas kommunikációnak az őrzést biztosító rendőrök is fültanúi voltak.

2.7.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

Covid vírus elleni rendőrségi egészségügyi intézkedés már nincs érvényben (az állományok már nem kell maszkot viselnie), de az intézkedő járőrök rendelkeznek védőfelszereléssel, pl. AIDS elleni védőcsomaggal, és a ruházat-átvizsgálásokat gumikesztyűben végzik. A járőröknek azonban továbbra is egyeztetési, jelentési kötelezettségük van a szolgálatvezető felé, ha felmerül, hogy Covid-fertőzött személyt kell előállítani. Ebben az esetben adnak az előállítandó személyre maszkot, de nincs már erre vonatkozó kötelező előírás. Az előállítást követően pedig a szolgálati gépjárművet fertőtleníteniük kell. A Covid járványt követően is ajánlott az állomány számára a fali kézfertőtlenítő használata.

Amennyiben testi sérülés is történt az adott helyszínen (pl. garázdaság esetében), akkor az intézkedő rendőrök mentőt hívnak. Ha nincs látható sérülése az intézkedés alá vont személynek és csak később az eljárási cselekmények során derül ki, hogy orvosi ellátást igényel, akkor a kórház sürgősségi osztályára viszik ellátásra, ahol az orvos kérésére a vizsgálat alatt hallótávolságon belül kell, hogy tartózkodjon a kísérő rendőr. Tehát az orvosi vizsgálat során végig jelen vannak az intézkedő rendőrök, akik az előállított személlyel azonos neműek.

A Rendőrsőn nem szoktak testüreg motozást alkalmazni, amennyiben mégis erre van szükség, akkor a megyei rendőrorvos végzi el. A fogdaorvosi vizsgálatot – annak időpontjától

függően – vagy a megyei rendőrorvos, vagy a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ (Janus Pannonius Klinikai Tömb) orvosai végzik.

Amennyiben külsérelmi nyomot észlelnek az előállítottnak, láttelelet készíttetnek, és a szolgáltatásirányító írásban rögzíti, hogy milyen intézkedés és kényszerítő eszköz alkalmazása során keletkezett a sérülés.

Az orvosi vizsgálatot követően a fogdán – amennyiben szükséges – a rendőrök adnak az előállítottnak gyógyszert, vagy ha bontatlan állapotban behozza a hozzátartozója a gyógyszerét, akkor azt adják oda, esetenként pedig kiváltják a rendőrök a receptjét.

Az előállítottakra vonatkozó egészségügyi iratok az előállítási dossziéba kerülnek, amit az őrparancsnoki irodában őriznek.

Veszélyezteteti az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében meghatározott személyes adatok védelméhez fűződő jog érvényesülését, hogy a panasz vagy sérülés esetén szükséges orvosi vizsgálat során az orvos és a fogvatartott közötti bizalmas kommunikációt a kísérést végrehajtó rendőrök is hallhatják.

2.8. Bánásmód az Előállítóknál

A CPT 12. számú Általános Jelentésének 47. pontja szerint „*a rendőrségi fogvatartottak számára megfelelő illemhelyet kell biztosítani kulturált színvonalon, és kielégítő tisztálkodási lehetőséghez kell jutniuk. Közvetlenül álljon rendelkezésükre ivóvíz, és megfelelő időben étkezést kell biztosítani számukra, naponta legalább egyszer teljes értékű étellel (...).*”

A Szolgálati Szabályzat 31. § (11) bekezdése értelmében a „*személyi szabadság korlátozásának első 5 óráját követően az intézkedést foganatosító rendőri szerv gondoskodik a fogvatartott személy étellel történő ellátásáról. A fogvatartott személy étkezése az előállító helyiségben történik.*”

2.8.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

Az LMBTQ személyekkel való bánásmód kapcsán egy vezető elmondta, hogy a személyazonosító igazolvány szerinti biológiai nem a meghatározó a rendőrök számára.

Az előállított személy számára 5 óra elteltével kötelező ételmezt biztosítaniuk, de tapasztalatai szerint átlagosan 40 percet töltöttek náluk az előállítottak, az erre kijelölt hivatali helyiségekben. Cukorbetegre vonatkozó kidolgozott protokoll az őrön nem volt.

A helyben szokásos gyakorlat szerint a rendőrség központi épületében volt konzerv és víz készleten, ha szükség lenne az előállított ételmezésére, azonban az elmúlt időszakban nem merült fel ilyen igény a fogvatartott személyek részéről, mivel nem töltöttek el annyi időt az őrön, hogy ételmezt kellett volna gondoskodni a rendőröknek. Évente átlagosan egyszer fordult elő olyan eset, hogy ételmezésről kellett volna gondoskodni.

A Rendőrőrs épülete akadálymentesített volt. A szolgáltatásirányító parancsnok szerint a mozgáskorlátozott előállítottat a rendőrök segítették, szükség esetén akár cipelték is az intézkedés során. Az előállítottak a földszinti férfi- és női mosdókat használhatták, de ezek mellett mozgáskorlátozott WC is volt.

Egy bűnügyi területen dolgozó rendőr elmondta, hogy gyermekkorúak meghallgatására speciális meghallgató szobával rendelkeznek.

Egy közrendvédelmi területen dolgozó rendőr a meghallgatása során jelezte, hogy nem hallott még az LMBTQ rövidítésről. Elmondása szerint egy esetleges rendőri intézkedés során a személyazonosító igazolványba bejegyzett biológiai nem szerint járna el, még akkor is, ha a fogvatartott közli, hogy ő attól eltérő, más nemi identitású.

A látogatás során az NMM az előállított személyekkel való bánásmód kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt, azonban felhívja a figyelmet arra, hogy az LMBTQ személyekkel való bánásmóddal kapcsolatos ismereteket az állomány képzésének részévé kell tenni.

2.8.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

A személyi állomány meghallgatott tagjai elmondták, hogy transznemű személy előállítása során nem merült fel probléma, a személyi állományt „nem zavarta” és, mivel egy egyszemélyes padra ültették, így őt sem zavarta senki.

A női előállítottak speciális higiénés szükségletei kapcsán elmondták, hogy amennyiben szükséges, akkor a fogdáról tudnak egészségügyi csomagot kérni, és ilyen esetben a női fogvatartott többször használhatja a mosdót. Ha az előállított személynél nincs a rendszeresen szedett gyógyszere, akkor szükség esetén mentőt hívnak hozzá, hogy megkapja a megfelelő ellátást.

Étkezésre (ami általában konzerv és kenyér), és különleges étkezési szükséglet biztosítására (pl. cukorbeteg vagy lisztérzékeny személyeknek megfelelő étkeztetés) 5 órán túli előállítás esetében van lehetőség. Ehhez a fogdáról tudnak megfelelő étkezési csomagokat kérni.

Az elővezetett személy a bánásmóddal kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy „rendesek” voltak az intézkedő rendőrök.

Az előállított személyekkel való bánásmóddal összefüggésben fegyelmi eljárás a látogatás idején nem volt folyamatban a Rendőrorrs személyi állományával szemben.

Az előállított személyek panaszait a Rendőrorrsön a szolgálatirányító vagy az őrsparancsnok veszi fel, majd továbbítja a Pécsi Rendőrkapitányságnak kivizsgálásra.

Egy komlói lakos 2023. augusztus 14-én tett feljelentést a Pécsi Rendőrkapitányságon, melyben azt állította, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök a ruházat-átvizsgálása során készpénzt tulajdonítottak el tőle. A feljelentést a Rendőrorrs 2023. augusztus 15-én a Kaposvári Regionális Nyomozó Ügyészség részére megküldte. A látogatás napjáig nem született döntés az ügyben.

Az értékelt időszakban (2023.01.01-től 2023.09.26-ig) a Rendőrorrs beosztottjaival szemben egy esetben került sor panasz benyújtására. A közigazgatási hatósági eljárás során a panasznak részben helyt adó határozat született. A panaszos az elsőfokú határozattal szemben jogorvoslással élt. A másodfokú hatóság az elsőfokú döntés helyben hagyása mellett, az határozat indokolását megváltoztatta.

A vizsgált időszakban rendőri bántalmazással összefüggő információ vagy panasz nem merült fel és az előállítás során bejelentett panasz sem volt.

A látogatás során az NMM az előállított személyekkel való bánásmód kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.9. Kényszerítő eszközök használata az Előállítóknban

Az Rtv. 15. § (2) bekezdése alapján *„több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”.*

Az Rtv. 16. § (1) bekezdése szerint *„a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható.”.*

A Szolgálati Szabályzat 39. § (1) bekezdése értelmében *„az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.”.*

A Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdése előírja az eljáró rendőr számára, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából, hogyan tegyen különbséget. Meghatározza, hogy mi tekinthető passzív ellenszegülésnek, aktív ellenszegülésnek vagy támadó magatartásnak.

A Szolgálati Szabályzat 39. § (3) bekezdése alapján *„a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:*

a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint

b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.”.

A Szolgálati Szabályzat 41. § (5) bekezdés második mondata szerint *„tilos a bilincs olyan módon való használata, amely indokolatlanul fájdalmat, sérülést okoz vagy jellegénél fogva megalázó.”.*

A Szolgálati Szabályzat 41. § (6) bekezdése alapján *„a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy*

a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha

aa) a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől,

ab) az érintett személy szállítása, átkísérése nem az arra a célra kialakított járműben történik,

ac) az érintett személyt a rendőr egyedül állítja elő,

kivéve, ha az intézkedésben érintett kezei az erre a célra kialakított övhöz vannak bilincselve.”.

A CPT az általa 2018-ban kiadott, a fogvatartottak szállítására vonatkozó elvárásait tartalmazó összefoglaló anyagban, a fogvatartottak hátrabilincselésére vonatkozóan megállapította, hogy az a kényelmetlenség és a sérülés kockázatára figyelemmel kerüendő.²²

2.9.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

Az intoxikált, agresszív személyekkel szemben a járőrök kényszerítő eszközt, bilincset és vezetősíjait alkalmaztak. Az előállítás során a járőr felhívta az intézkedés alá vont személy figyelmét az együttműködésre.

A szolgálatirányító parancsnok tájékoztatása szerint a leggyakrabban használt kényszerítő eszközök a bilincs és a testi kényszer. A bilincselés és annak módja (a kezek előre vagy hátra bilincselése) függ az elkövető veszélyességétől és a bűncselekménytől is.

Egy közrendvédelmi területen dolgozó rendőr elmondta, hogy előállításkor kizárólag akkor alkalmaz kényszerítő eszközt, ha azt az eljárás alá vont személy viselkedése indokolja. Önkárosítás, szökés vagy támadás elhárítása esetén először felhívja a személy figyelmét arra, hogy meg fogja bilincselni, majd testi kényszert alkalmaz – megfogja az előállított kezét – ami tapasztalatai szerint célravezető bilincselés előtt.

A rendőrök a kényszerítő eszközöket a fokozatosság és arányosság elvét figyelembe véve alkalmazták. Az intézkedéssel összhangban kellett lennie az alkalmazott kényszerítő eszköznek, például a vezetősíj alkalmazása az őrizetes kísérésénél kötelező volt. Előállítás során vezetősíjait csak akkor alkalmaztak, ha a fogvatartott okot adott rá, ha felmerült a szökés veszélye. Az intézkedés megkezdésétől a rendőrök felelnek a személy biztonságáért, ami azt jelenti számukra, hogy nemcsak el kell hárítani az előállított esetleges támadását, de meg kell akadályozni az önkárosító magatartást is.

Ittas személy esetében elsődlegesen testi kényszert, agresszív személy esetén bilincset alkalmaztak, amely során a kezeket általában előre bilincselték.

A Rendőroros állományának 10 db személyes szabadság korlátozásáról szóló jelentése szerint, az eljáró rendőrök 4 esetben nem alkalmaztak kényszerítő eszközt. A jelentésekből nem derül ki, hogy ennek mi volt az oka, de a vizsgált esetekben fiatalok személyekkel, illetve kisebb súlyú cselekmények elkövetőivel szemben intézkedtek a rendőrök.

A fennmaradó 6 esetben kényszerítő eszköz használatára került sor. 5 esetben bilincset és testi kényszert, 1 esetben csak testi kényszert alkalmaztak. A vizsgált jelentésekben a tényállás leírása részletes és pontos volt (rögzítették például, hogy önkárosító magatartás miatt bilincselték hátra az intézkedés alá vont személy kezeit, vagy, hogy a járőkerettel közlekedő személy ellenszegülésének megtörésére a legnagyobb körültekintéssel és óvatosan alkalmaztak „csak” testi kényszert). Az alkalmazott kényszerítő eszközök indokoltságának Rtv. szerinti minősítése megfelelő volt.

---

²² CPT Transport of detainees Factsheet June 2018 (A CPT elvárásai a fogvatartottak szállításával összefüggésben), CPT/Inf (2018) 24, 3. pont

Az NMM a rendőri intézkedések során alkalmazott kényszerítő eszközök vonatkozásban alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.9.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

A járőrök jelentésben rögzítik a kényszerítő eszköz alkalmazását az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírásával, az intézkedés jogszerűségét és szakszerűségét pedig a szolgálatirányító parancsnok vagy az őrsparancsnok vizsgálja ki.

Az elővezetett személy a meghallgatása során elmondta, hogy a beszállításakor nem alkalmaztak kényszerítő eszközt az intézkedő rendőrök.

A személyi állomány elmondása alapján kényszerítő eszközt agresszív személlyel szemben alkalmaznak, és löfegyver, tonfa, vagy elektromos tézer használata még nem fordult elő, gázspray használatra már volt példa. A tézer használatára 2 állományi tag kapott kiképzést, náluk van a készülék.

A Baranya Vármegyei Főügyészség (a továbbiakban: ügyészség) 2023. augusztus hónapra vonatkozóan vizsgálta a Rendőrőrsön foganatosított személyes szabadságot korlátozó kényszerintézkedések törvényességét. A vizsgált időszakban összesen 28 előállítás történt, kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor, az előállítottakat nyilatkozataik szerint nem érte bántalmazás, panaszt nem jelentettek be. Az ügyészség az előállítások kapcsán jogszabálysértést nem tapasztalt.

A látogatócsoport tíz személyi szabadság korlátozásáról szóló jelentést vizsgált meg. Ebből három esetben testi kényszer és bilincs alkalmazására is sor került, mindegyik esetben a kezek hátrabilincselésével és előzetes figyelmeztetés mellett, az indokolások között a szökéstámadás megakadályozása és az ellenszegülés megtörése szerepelt. Ezekben felül volt még két további eset, amelyek során szintén testi kényszer és bilincs együttes alkalmazására került sor. Az egyik esetben a kezek hátrabilincselését, illetve a lábak összebilincselését is alkalmazták, a kényszerintézkedés alkalmazására előzetes figyelmeztetés nem történt, a hivatkozási alap a támadás megakadályozása volt, a figyelmeztetés mellőzését pedig azzal indokolták, hogy a késedelem veszéllyel járna. A lábak összebilincselése kapcsán arra hivatkoztak a jelentésben, hogy az előállított a lábaival rugdosott, ezért a Rendőrőrsön a földre kellett fektetni, hátánál támasztva a földhöz nyomták, azonban így is folyamatosan önkárosítást akart elkövetni. A bilincs 4 óra 10 perc hosszan volt az előállítotton, azonban az nem derül ki a jelentésből, hogy meddig tartották a földhöz nyomva. A másik esetben a bilincs (előre bilincselés) alkalmazása a szökés megakadályozása miatt történt, azzal indokolva, hogy az intézkedés alá vont a tekintetével a menekülési útvonalakat kereste. Azonban az előállított már az intézkedés helyszínén beismerő vallomást tett, és együttműködő magatartást tanúsított.

A megvizsgált jelentések közül összesen öt esetben alkalmaztak csak bilincset az intézkedő rendőrök, mindegyikben a kezek előre bilincselésével, előre figyelmeztetéssel, szökés megakadályozása érdekében. Azonban az egyik esetben egy fiatalkorút vontak kényszerintézkedés alá, és annak ellenére, hogy a bilincs alkalmazása csak 15 percig tartott, az nem derült ki a jelentésből, hogy az előállítás miért tartott 6,5 órán keresztül.

A parancsnoki vizsgálat mind a tíz esetben azt állapította meg, hogy a kényszerítő eszközök alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

A kényszerítő eszközök olyan módon történő alkalmazása, mely során az előállított személy kezeit és lábait is megbilincselik, majd a földhöz nyomva tartják ismeretlen ideig, illetve az együttműködő magatartás ellenére történő kényszerítő eszköz alkalmazás veszélyeztetik az Alaptörvény II. cikkében megfogalmazott emberi méltósághoz való jog érvényesülését. Továbbá az NMM felhívja a figyelmet a kényszerítő eszközök alkalmazásáról készült jelentésekben szereplő tényállások pontosabb ismertetésére, annak érdekében, hogy az eljárási cselekmények jogszerűsége később kétséget kizáróan ellenőrizhető és igazolható legyen.

2.10. Személyzet, munkavégzési körülmények

2.10.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

A Rendőrőrs a Pécsi Rendőrkapitányság osztály jogállású alegységeként a Rendőrőrs illetékességi területén, önállóan végezte a hatáskörébe utalt bűnügyi, közrendvédelmi, közlekedésrendészeti és szabálysértési hatósági feladatokat. A látogatáskor a Rendőrőrsön 17 bűnügyes és 12 közrendvédelmi beosztott, valamint 2 közalkalmazott dolgozott.

Az első emeleten a nyomozói irodák mellett volt a különálló férfi- és női öltöző zuhanyzóval és WC-vel. Az egyik megtekintetett WC-ben a piszoár rossz volt, amit a ráhelyezett felirattal jeleztek. A többi zuhanyzó és WC állapota elfogadható volt. A tetőtérben jól felszerelt, újszerű állapotú konyhát és étkezőt, valamint egy ágyakkal rendelkező pihenőszobát is kialakítottak a rendőrök számára.

A szolgálatirányító parancsnok szerint rendszeresek a szakmai továbbképzések, amelyek jelenléti és e-learning formában zajlottak. Különböző témában, például az aktuális jogszabályváltozásokról tartottak előadásokat az állomány számára. Az előadásokon a kínzás elleni egyezményről²³ is szó volt.

Egy bűnügyi területen dolgozó rendőr a kábítószerrel és a családon belüli erőszakkal kapcsolatos előadásokra emlékezett, azonban az OPCAT nemzeti megelőző mechanizmus tevékenységére vonatkozó előadásra nem.

A rendőrök számára évente volt fizikai állapotfelmérés, 2 évente pszichológiai alkalmassági vizsgálat. Ha valaki a kiegész jeleit érezte magán, lehetősége volt beszélni a pszichológussal. A szabadságot igény szerint tudták kivenni a rendőrök.

A bűnügyes rendőrök általában „párban” dolgoztak, így akkor mehettek szabadságra, ha a párjuk vitte addig az ügyeket. A munkavégzési körülményeiket megfelelőek tartották, mivel volt kulturált étkező helyiségük hűtővel, mikrohullámú sütővel, ahol meg tudták melegíteni a hozott ételt. A számítógépeket a látogatást megelőzően cserélték újakra, azonban az volt a véleményük, hogy ha több nyomtatójuk lenne, az még inkább segítené a munkavégzést. Városi szinten várható volt a rendőrség átszervezése, amitől tartottak a rendőrök, bizonytalannak érezték a helyzetüket.

²³ A kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni nemzetközi egyezmény kihirdetéséről szóló 1988. évi 3. törvényerejű rendelet

Egy vezető beosztású rendőr elmondta, hogy vezényléses munkarendben dolgozik. Havonta egyszer vagy a szombat-vasárnapnak, vagy a vasárnap-hétfőnek pihenőnapnak kell lenni, illetve a heti 2 pihenőnapot biztosítják számára. A napi munkaidő maximum 12 óra lehet. Túlórák előfordulnak, ami általában tervezhető, kivéve, ha például helyszínt kell biztosítani. A munkakörülményekkel elégedett volt, megemlítette a szépen kialakított konyhát az épület tetőterében, és a dohányzási lehetőséget az udvaron. Stressz-kezelő, kisebbségi konfliktusokat-kezelő tréningeket is tartottak számukra. A meghallgatott rendőr 2015-ben volt ilyen képzésen, 2018-ban Budapesten mentor-képzésen vett részt. Intézkedéstaktikai képzést havonta 3 napon keresztül tartottak a rendőröknek úgy, hogy a résztvevőknek ténylegesen 3 órát foglalt le a napjából, elméleti és gyakorlati jellegű feladatokkal. Gyakorlati képzésként a lövészetet is említette, ami mindenki számára kötelező volt.

Egy közrendvédelmi területen dolgozó rendőr váltásos munkarendben, és állandó társsal dolgozott együtt. Sokféle továbbképzés volt számukra elérhető, például csapatszolgálati feladatokkal összefüggő képzések és a jelzőrakéta-telepítéstől a konfliktuskezelő tréningig terjedően számos más továbbképzés, amelyek javarészen már részt vett.

Egy másik meghallgatott rendőr többnyire gyalogosan teljesített szolgálatot, és változó volt, hogy a vasúti csoporthoz osztják be, vagy a központi rendőrőrhöz. Továbbképzéseik közül kiemelte a családon belüli erőszakról tartott tanfolyamot.

A reggeli eligazítás során esetmegbeszéléseket is tartottak a rendőrök számára. Itt a hibás intézkedéseket ismertették velük, melyek elemzése okulásul szolgálhat az állomány többi tagja számára is.

Az interjúk szerint a rendőri állomány számára az eligazítások és belső képzések rendszeresek voltak, melyek tananyagát számonkérték tőlük, azonban az OPCAT nemzeti megelőző mechanizmus tevékenységéről többségük nem hallott.

A látogatás során az NMM a rendőri állomány munkavégzési körülményei kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságot nem észlelt, azonban felhívja a figyelmet arra, hogy az állomány képzésének részévé kell tenni az OPCAT nemzeti megelőző mechanizmus tevékenységére vonatkozó ismereteket.

2.10.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

A látogatás napján a Rendőrőrs állományának az összlétszáma 35 fő volt, az egyes beosztásokhoz tartozó létszámot az alábbi táblázat mutatja be:

beosztás	állománytábla szerinti létszám
őrsparancsnok	1
ügykezelő (RIASZ)	1
rendészeti alosztályvezető	1
szolgálatparancsnok	1
csoporthoz tartozó parancsnok	2
körzeti megbízott (KMB)	12

járőrparancsnok	5
járőrvezető	7
járőr	5
összesen:	35

A látogatás napján a Rendőrség nappalos létszáma 9 fő volt az alábbiak szerint:

szolgálat ideje	szolgálatban lévő személyek száma és beosztása
09:00-21:00	1 fő őrsparancsnok
07:15-16:15	1 fő szolgálatparancsnok
07:30-19:30	1 fő KMB + 1 fő járőr
06:30-18:30	1 fő járőrparancsnok + 1 fő járőrvezető
10:00-20:00	1 fő KMB + 1 fő járőrvezető
08:00-16:00	1 fő KMB (ügyfeldolgozás)

A személyi állomány a férfi-női munkatársak arányával kapcsolatban elmondta, hogy két női járőrvezető van az állományban az őrsparancsnok mellett. Az iskolaőrök a Bűnmegelőzési Osztályhoz tartoznak. Egy fő van az állományban az új 10 hónapos kiképzéssel, aki egy háromfős járőr csapathoz van beosztva.

Elmondták, hogy kevés a túlóra (legfeljebb heti 1-2 óra) a tömbösített szolgálati rendszer mellett, azonban dupla annyi állományi létszámra lenne szükség, mivel kb. 10 % hiányzik az állománytáblában engedélyezett létszámból.

A meghallgatott állományi tagok a képzések kapcsán úgy nyilatkoztak, hogy főként intézkedéstaktikai képzéseik vannak (többször is egy hónapban), emellett lövészet, valamint egyénileg a rendőrség online képzéseit is el kell végezniük. Az irányítói tréningről azt mondták, hogy volt e-ügyintézésrel kapcsolatos része is. Továbbá a rendőrök kapnak stressz- és konfliktuskezelési képzést is. A kínzás, embertelen, és megalázó bánásmód megelőzésével kapcsolatos ismereteket elektronikusan, és a személyes jelenléttel járó rendőrségi képzéseken is el tudta sajátítani az állomány, illetve oktatást is tartottak ebben a témában.

A központi képzések mellett, esettanulmányokat kap rendszeresen a személyi állomány a központi példatárakon keresztül. Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala Rendészeti Főigazgatóság határozatait, illetve a fegyelmi határozatokat pedig a reggeli eligazításkor szokták ismertetni.

Az állomány által elvégzett továbbképzések, szupervíziók 2023.01.01-től 2023.09.26-ig:

- lövészet: 26 fő
- intézkedéstaktika: 31 fő
- irányítói tréning (3 nap): 1 fő - szolgálatparancsnok
- körzeti megbízott szaktanfolyam: 2 fő - körzeti megbízott

A megkérdezett személyi állomány a munkavégzési körülményeit és a felszerelését megfelelőnek tartja. Az egymás közötti kollegiális viszonyt nagyon jónak értékelik, és a munkahelyi felelősség súlyát is elbíróják, azonban úgy látják, hogy nagyon kell figyelniük, mert sok a hibázási lehetőség a munkafeladataik során. A nyilvántartásokból a Robotzsarut, IPL-t²⁴, és Hermon-t²⁵ használják. Az Eeszt-hez²⁶ nem férnek hozzá, pedig a fogyatékkal élő előállítottak miatt hasznos lenne számukra. Véleményük szerint a rendelkezésre álló technikai eszközöket frissíteni kellene.

Már találkoztak traumatikus, megrázó élményekkel a munkájuk során, de bármikor fordulhatnak a munkahelyi pszichológushoz, két évente pedig pszichológiai alkalmassági felülvizsgálaton vesznek részt.

Amennyiben a személyi állomány tagja visszaélést tapasztal a kollégái részéről, akkor a felettesének jelzi, aki fegyelmi vétség esetében saját hatáskörben jár el, vagy ha bűncselekmény gyanúja merül fel, akkor az ügyészséghez továbbítja a jelzést.

A látogatás során az NMM a munkavégzési körülmények kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságot nem észlelt, azonban felhívja a figyelmet az üres státuszok feltöltésének szükségességére, mivel így csökkenthető az állomány meglévő tagjaira nehezedő esetleges többletmunkateher.

3. Összefoglalás

3.1. A 2018. évi látogatás tapasztalatai

Az NMM a látogatás során a Rendőrség előállításra használt helyiségeinek túltelítettségére, illetve az ebből eredő alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

Az előállítás foganatosítása kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt a látogatócsoport szintén nem észlelt.

Az NMM megállapította, hogy az előállított személyeknek az előállítás teljes időtartama alatti, pihenésre alkalmatlan bútorzatú helyiségben történő elhelyezése veszélyezteti az Alaptörvény II. cikkében megfogalmazott emberi méltósághoz való jog érvényesülését.

Az NMM a hozzátartozó értesítése, illetve a jogi képviselővel való kapcsolattartás vonatkozásában alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

A látogatás során az NMM az előállítottak szállítási körülményei kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

Az NMM megállapította, hogy veszélyeztette az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében meghatározott személyes adatok védelméhez fűződő jog érvényesülését, hogy a panasz vagy sérülés esetén szükséges orvosi vizsgálat során az orvos és a fogvatartott közötti bizalmas kommunikációnak az őrzést biztosító rendőrök is fültanúi voltak.

²⁴ Integrált Portál-alapú Lekérdező Rendszer: Hozzáférést biztosít különböző nyilvántartásokhoz pl. személyi adat-és lakcímnnyilvántartás. A Belügyminisztérium Nyilvántartások Vezetéséért Felelős Helyettes Államtitkársága kezeli

²⁵ A rendőrség körözési nyilvántartási rendszere, amelyet az ORFK üzemeltet

²⁶ Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér

Az NMM az előállított személyekkel való bánásmód kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt, azonban felhívja a figyelmet arra, hogy az LMBTQ személyekkel való bánásmóddal kapcsolatos ismereteket az állomány képzésének részévé kell tenni.

Az NMM a rendőri intézkedések során alkalmazott kényszerítő eszközök vonatkozásban alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

A látogatás során az NMM a rendőri állomány munkavégzési körülményei kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságot nem észlelt, azonban felhívja a figyelmet arra, hogy az állomány képzésének részévé kell tenni az OPCAT nemzeti megelőző mechanizmus tevékenységére vonatkozó ismereteket.

3.2. A 2023. évi látogatás tapasztalatai

Az NMM a Rendőrség előállításra használt helyiségeinek telítettsége kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

Az előállítás foganatosítása kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt a látogatócsoport szintén nem észlelt.

Az előállítottak elhelyezési körülményei, így különösen az akár éjszakába nyúló várakozás során a pihenésre alkalmatlan bútorzatú helyiségben történő elhelyezés, veszélyeztetik az Alaptörvény II. cikkében megfogalmazott emberi méltósághoz való jog érvényesülését.

Az NMM a hozzátartozó, illetve a védő értesítése kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

A látogatás során az NMM a fogvatartottak szállítási körülményei vonatkozásában alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

Veszélyeztetik az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében meghatározott személyes adatok védelméhez fűződő jog érvényesülését, hogy panasz vagy sérülés esetén szükséges orvosi vizsgálat során az orvos és a fogvatartott közötti bizalmas kommunikációt a kísérést végrehajtó rendőrök is hallhatják.

Az NMM az előállított személyekkel való bánásmód kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

A kényszerítő eszközök olyan módon történő alkalmazása, mely során az előállított személy kezeit és lábait is megbilincselik, majd ismeretlen ideig a földhöz nyomva tartják, illetve az együttműködő magatartás ellenére történő kényszerítő eszköz alkalmazás veszélyeztetik az Alaptörvény II. cikkében megfogalmazott emberi méltósághoz való jog érvényesülését. Továbbá az NMM felhívja a figyelmet a kényszerítő eszközök alkalmazásáról készült jelentésekben szereplő tényállások pontosabb ismertetésére annak érdekében, hogy az eljárási cselekmények jogszerűsége később kétséget kizáróan ellenőrizhető és igazolható legyen.

A látogatás során az NMM a munkavégzési körülmények kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságot nem észlelt, azonban felhívja a figyelmet az üres státuszok feltöltésének szükségességére, mivel így csökkenthető az állomány meglévő tagjaira nehezedő esetleges többletmunkateher.

4. Ajánlások, javaslatok

A látogatás megállapításaival összefüggésben az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján *felkérem a Pécsi Rendőrkapitányság vezetőjét, hogy*

1. a személy- és őrzésbiztonsági szempontokra is figyelemmel, lehetőség szerint kerüljék el az előállított személy orvosi vizsgálatakor, hogy az orvos és fogvatartott közötti bizalmas kommunikáció során a kísérő rendőr halló- és látótávolságon belül legyen;
2. tegye meg a szükséges intézkedéseket az üres álláshelyek betöltése érdekében;
3. tegye meg a szükséges intézkedéseket az előállító helyiség megfelelő átalakítása érdekében, hogy az megfeleljen a jelenlegi műszaki- és rendőrszakmai követelményeknek, és megfelelően biztosítsa mind az előállított őrizhetőségét, mind az előállított számára az esetleges éjszakába nyúló, több órás ott-tartózkodás során a pihenés lehetőségét;
4. intézkedjen arra vonatkozóan, hogy a kényszerítő eszközök alkalmazásáról készült jelentésekben szereplő tényállások pontosabban kerüljenek ismertetésre.

Budapest, 2026. február 16.

Dr. Juhász Imre

